

[Lasse Budtz]

hvis man skal nærme sig det sande billede af styrkeforholdet, og det er der i mange vestlige opgørelser en tendens til ikke at ville gøre. Økonomisk, teknologisk, socialt, psykologisk, solidaritetsmæssigt er Vest langt forud for Øst. Sovjet har brug for besparelser på militærbudgettet bl.a. for at få perestrojka til at fungere.

Men lad os da udnytte det. Lad os udnytte vores forspring på det kvalitative, ikke for at vinde overlegenhed, men for at opnå afspænding og nedrustning. Lad os sige ja til at diskutere vores strategier, vores forskellige planer om zoner, der er fri for atomvåben eller kemiske våben eller kampvogne eller artilleri eller offensive våben i det hele taget. Lad os prøve at nå frem til defensive eller ikke-truende systemer og selvfølgelig ikke bare for Danmark alene, men internationalt. Lad os prøve at være med til at nedskære de våben, der kan bruges offensivt. Lad os sikre os mod overraskelsesangreb. Og lad os for øvrigt forhandle de små taktiske atomvåbens nedskæring eller fjernelse parallelt med forhandlingerne om de konventionelle våben. Netop på dette område er der endda en betydelig forståelse for synspunktet i NATO.

Man må også prøve at finde en løsning på spørgsmålet om den såkaldte dual capability: dobbelt anvendelse af systemerne, der både kan bruges med atomar og konventionel sprængkraft.

Lad os i det mindste prøve at være lidt mere positive og lidt mere opfindsomme.

Endog Polen har diskuteret tilbagetrækning af styrker, der kan opfattes offensivt, og det har man diskuteret med SPD i Vesttyskland. Måske skulle vi prøve at blande os i sådan nogle forhandlinger, for Polen er jo en del af det såkaldte trusselsbillede, som bl.a. militære grupper og højrekræfter i det hele taget gerne vil have at vi skal tro på.

Vi forstår selvfølgelig godt, at Danmarks rolle og indflydelse er begrænset, meget begrænset, og vi har erkendt det mange gange under Folketingets udenrigs- og sikkerhedspolitiske debatter. Men ved de såkaldte CSCE-forhandlinger i Wien om de konventionelle våben har Danmark faktisk en mulighed for at blande sig i debatten mellem blokkene sammen med alle de andre medlemslande fra de to militære pagter. Og vi synes i Socialdemokratiet, at Danmark skal blande sig, men konstruktivt, ikke bare ved den trivielle accept af, hvad eksperterne og bu-

reaukraterne fra NATO siger, men ved at fremsætte konstruktive forslag og ideer, der er i samklang med, hvad der rent faktisk er holdningen hos flertallet her i Folketinget.

Vi har set, at forsvarsministerens Rådgivnings- og Analysegruppe, som hr. Pelle Voigt nævner, mener, at man må skabe en form for organisation for at gennemføre et udredningsarbejde, fordi man skønner, at en sådan organisation må være en forudsætning for dansk indflydelse på de nedrustningsforhandlinger, der må forventes. Det har vi faktisk ikke noget imod, hvis pengene altså kan skaffes. Men vi synes måske, at forslaget er noget bastant, og at danske nedrustningsudspil i hvert fald ikke bør være afhængige af en sådan organisations skabelse.

Det har været min opgave som Socialdemokratiets ordfører i dag at forsøge at finde en fælles formulering for så mange partier som muligt. Det har været en meget interessant opgave. Og det lykkedes os i fællesskab at finde frem til nogle synspunkter, som i øvrigt ligger meget tæt på de første punkter i SF's dagsorden.

Jeg skal om lidt fremsætte dette forslag om motiveret dagsorden for det høje Ting, en dagsorden, hvis udformning er blevet gennemført ved tillidsfulde forhandlinger mellem parterne.

Jeg tør påstå, at der vil gå meget, meget lang tid, før vi sætter os ned ved bordet og forhandler med regeringspartierne efter den optræden, statsministeren har vist i dette Ting i dag. Han har overtrådt uskrevne love, og vi må vende os mod denne handling, naturligvis. Jeg ville gerne bruge stærkere ord; jeg har brugt stærkere ord i andre forbindelser, men man overtræder ikke ustraffet Folketingets uskrevne love på denne måde, uanset hvad der måtte være sagt i en telefonsamtale, og uanset hvordan den måtte være misforstået.

Til trods for det og som en bitter ironi skal jeg på vegne af Socialdemokratiet, hr. Per Stig Møller, hr. Bjørn Elmquist, hr. Arne Melchior, hr. Jørgen Estrup og fru Inger Stilling Pedersen fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget pålægger regeringen i alle relevante internationale organisationer at arbejde for gensidig og samtidig konventionel nedrustning i Øst og Vest – først og fremmest med asymmetriske nedskæringer og fjernelse af de mest offensive våben.